

Natuur.oriolus

bpost
PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Retouradres: Natuurpunt,
Coxiestraat 11, 2800 Mechelen

VLAAMS DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ORNITHOLOGIE | SEPTEMBER 2022 | JG 88 | NR 3
NATUURPUNT | COXIESTRAAT 11 | B-2800 MECHELEN

natuurpunt
Studie

Zeldzame vogels in België
in 2021

77

Roodkeelnachtegaal én
Witkeelgors in het Zwin

88

Vlaamse Vogelatlas 2020-
2023: een tussenstand

98

Zeldzame vogels in België in 2021

Rapport van het Belgian Rare Birds Committee (BRBC)

Stijn Baeten, Frédéric Vanhove, Raphaël Lebrun, Olivier Dupont, Miguel Demeulemeester & de leden van het BRBC

Oosterse Tortel *Streptopelia orientalis*. Tweede kalenderjaar. 30/03/2021. Knokke-Heist (W) (Foto: Filip De Ruwe)

Inleiding

Dit is het rapport van het Belgian Rare Birds Committee (hierna BRBC), dat gevallen van zeldzame vogelsoorten en ondersoorten behandelt die werden waargenomen in België in 2021. Aanvullend bevat dit rapport nog enkele gevallen uit de voorgaande jaren waarover nog niet eerder gerapporteerd werd. Sommige gevallen uit 2021 zijn nog niet verwerkt in dit rapport. Het BRBC buigt zich momenteel nog over deze gevallen.

Een Franstalige versie van dit rapport zal verschijnen in het ornithologisch tijdschrift *Aves* van Natagora. Voor de Engelstalige versie wordt verwezen naar onze website.

Recente beslissingen en ontwikkelingen

Taxonomie

Vanaf 1 januari 2018 volgt het BRBC de taxonomie gehanteerd door IOC World Bird List (Gill, Donsker & Rasmussen 2021). Deze beslissing heeft implicaties voor de Belgische lijst. Zo besliste het IOC in juli 2021 om Seeböhms Tapuit *Oenanthe seebohmi* een soortstatus toe te kennen, waardoor de Belgische lijst met één soort toenam.

De details kunnen op onze website www.belgianrbc.be gevonden worden.

Wat maakt een vogel een zeldzame vogel?

Een soort wordt als een nationale zeldzaamheid gecatalogeerd als er (1) gemiddeld minder dan drie aanvaarde gevallen per jaar zijn, beschouwd over de voorbije tien jaar, of (2) de soort geen aanvaarde gevallen kent in minimaal drie van deze tien jaar. Deze laatste regel zou moeten voorkomen dat erratische soorten, zoals Grote Kruisbek *Loxia pytyopsittacus*, die tijdens een uitzonderlijke influx in hogere aantallen kunnen verschijnen, ten onrechte uit de homologatielijst zouden verdwijnen. De relatief lange periode van tien jaar moet een stabiele trend betreffende de zeldzaamheidsstatus van een soort garanderen. Voor ondersoorten gelden dezelfde regels. Het BRBC zal jaarlijks een nazicht doen van de lijst van te homologeren soorten en aftoetsen of alle soorten nog steeds als een nationale zeldzaamheid kunnen aanzien worden.

Een up-to-date lijst van de te homologeren soorten kan geraadpleegd worden op onze website www.belgianrbc.be.

Witbuikrotgans *Branta bernicla hrota*. Eerste kalenderjaar (rechts) met Zwartbuikrotganzen *B. b. bernicla* en een Jan-van-gent *Morus Bassanus*. 06/10/2021. Noordzee (W) (Foto: Stijn Baeten)

Hoe een verslag van een zeldzame vogel doorgeven aan het BRBC?

Waarnemers en ringers van een zeldzame vogel worden verzocht om het verslag van hun waarneming ofwel rechtstreeks via de BRBC website in te dienen met de online tool (www.belgianrbc.be), of om de details van hun waarneming in te geven op de website www.waarnemingen.be. We verzoeken de waarnemers om zo veel mogelijk details toe te voegen voor elke waarneming van een zeldzame vogel. Een beschrijving is onontbeerlijk als foto's of geluidsopnames ontbreken. Zelfs wanneer er foto's, een veldschets of geluidsopnames beschikbaar zijn, is een beschrijving nog steeds van grote waarde. Dit helpt de leden van het BRBC om het geval met behulp van de meest optimale en objectieve informatie die beschikbaar is, te beoordelen.

Hoewel heel wat waarnemers positief reageren op onze vragen om waarnemingen te documenteren en in te dienen, zijn er nog steeds een aantal waarnemingen van zeldzame vogels uit 2021 (en eerder) niet ingediend. In sommige gevallen omdat de waarnemer onvoldoende ervaring heeft met het opstellen van een verslag en de bijbehorende vogeltopografie en terminologie en afziet van het indienen. Het BRBC is steeds bereid om te assisteren bij het opstellen van een verslag. Zo kunnen waarnemers een werkversie van hun verslag e-mailen naar Miguel Demeulemeester (wheatear32@hotmail.com). Deze werkversie zal dan becommentarieerd worden, waarna de waarnemer een definitieve versie van het verslag kan insturen.

BRBC-statuten en lidmaatschap

Onlangs gepubliceerde statuten. De statuten van het BRBC werden onlangs gepubliceerd op www.belgianrbc.be. Deze statuten fungeren als een leidraad voor de BRBC-leden gedurende hun werk voor de commissie. Bovendien is het een belangrijk document voor eenieder die geïnteresseerd is in de werking van het BRBC en voor waarnemers die interesse hebben in zeldzame vogels en die een

waarneming willen documenteren. Het is de bedoeling dat dit document op regelmatige basis bijgewerkt wordt.

Wijzigingen binnen de commissie

Er traden geen wijzigingen op binnen het BRBC-team. De commissie bestaat momenteel uit vijf Nederlandstalige en vijf Franstalige leden. Volgende leden hebben alle gevallen beoordeeld, in alfabetische volgorde: Jan Baert, Stijn Baeten, Alain De Broyer, Miguel Demeulemeester, Robin Gailly, Kenny Hessel, Raphaël Lebrun, Joost Mertens, Laurent Raty en Frédéric Vanhove.

Dankwoord

Het BRBC dankt Natuurpunt Studie, Aves-Natagora en het Zwin Natuur Park voor de uiteenlopende steun die ze geboden hebben. Verder een woord van dank aan alle fotografen die ons voorzagen van prachtige foto's van zeldzame vogels in dit rapport. Tot slot willen we alle waarnemers bedanken voor het doorsturen van hun waarnemingen van zeldzame vogels.

2021 in een notendop

De hoogtepunten van 2021 kunnen samengevat worden als:

- 1ste Purperkoet *Porphyrio porphyrio*
- 1ste en 2de Ross' Meeuw *Rhodostethia rosea*
- 2de Huisgierzwaluw *Apus affinis* en Oosterse Tortel *Streptopelia orientalis*
- 3de Amerikaanse Goudplevier *Pluvialis dominica*
- 4de Amerikaanse Oeverloper *Actitis macularius*
- 5de Franklins Meeuw *Leucophaeus pipixcan*
- 7de Grote Grijze Snip *Limnodromus scolopaceus* en Roodsterblauwborst *Luscinia svecica svecica*
- 8ste Bonapartes Strandloper *Calidris fuscicollis* en Kleine Zwartkop *Curruca melanocephala*
- 9de Dwergooruil *Otus scops*

- Het beste jaar ooit voor Roze Spreeuw *Pastor roseus* (24 verschillende vogels!)

Informatie per geval

Elk geval in deze systematische lijst bevat de volgende informatie:

- 1° De datum/data van de waarneming. Tenzij anders vermeld is het jaar steeds 2021.
- 2) De naam van de gemeente waar het geval werd vastgesteld, indien geweten. De kleinste gemeentelijke eenheid wordt gebruikt: namen van deelgemeenten worden gebruikt indien mogelijk. De namen van de gemeenten moeten geïndexeerd staan op de meest recente kaart van alle gemeenten. De namen van de locaties in het Vlaamse Gewest worden weergegeven in het Nederlands, in het Waalse Gewest in het Frans en in beide talen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Hoewel het heden nog zelden voorkomt, is een geval ook aanvaardbaar als enkel de provincie gekend is, zonder een verwijzing naar de precieze gemeente. In dit geval wordt de naam van de provincie vermeld.
- 3) De naam van het gebied waar het geval werd vastgesteld, als de gebiedsnaam gekend is.
- 4) Het aantal individuen per geval.
- 5) Informatie betreffende het geslacht, de leeftijd of het kleed van de vogel(s) in kwestie, indien beschikbaar.
- 6) De naam van de persoon (ringer, waarnemer of ontdekker) die het geval rechtstreeks ingediend heeft bij het BRBC. Indien een geval overgenomen wordt uit de database van www.waarnemingen.be, zonder dat de waarnemer extra informatie voorziet die rechtstreeks bestemd is voor het BRBC, wordt het BRBC beschouwd als indiener. In dat geval wordt er geen waarnemer vermeld.

Tekens en afkortingen

België heeft tien provincies. Het Brussels hoofdstedelijk gewest wordt als een 11de entiteit behandeld.

(A)	Antwerpen	(Lx)	Luxembourg
(Br)	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	(N)	Namur
(BW)	Brabant Wallon	(O)	Oost-Vlaanderen
(H)	Hainaut	(VB)	Vlaams-Brabant
(L)	Limburg	(W)	West-Vlaanderen
(Lg)	Liège		

» Huisgierzwaluw *Apus affinis*. Juveniel. 15/05/2021. Blokkersdijk (A)
(Foto: Joachim Pintens)

Geslacht, leeftijd & kleed

m.	man
v.	vrouw
1kj, 2kj, ...	1ste kalenderjaar, 2de kalenderjaar, ...
1kj+, 2kj+, ...	1ste kalenderjaar of ouder, 2de kalenderjaar of ouder, ...
ad.	ad.
juv.	juveniel
imm.	immatuur
br.	broedkleed
wi.	winterkleed
ec.	eclipskleed

Trekrichtingen worden weergegeven als N=Noord, Z=Zuid, O=Oost en W=West

Telling

Bij de meeste soorten wordt de vogelnaam gevolgd door drie cijfers tussen haakjes:

- 1) Het aantal aanvaarde individuen tussen 1800 en 1949
- 2) Het aantal aanvaarde individuen tussen 1950 en 2020
- 3) Het aantal aanvaarde individuen in 2021

Eens gepubliceerd in een rapport dienen deze aantallen als correct te worden beschouwd. Het is echter steeds mogelijk dat oudere gevallen toegevoegd worden nadat het rapport reeds gepubliceerd is. Daarom raden we aan om de BRBC databank op de website steeds als primaire bron te gebruiken voor het exact aantal aanvaarde gevallen van een bepaalde soort. In een aantal gevallen wordt geen getal maar een teken vermeld: '/' betekent dat de soort niet meer op de homologatielijst stond in dat jaar; '-' betekent dat de soort voorkwam tijdens die periode, maar het exacte aantal gevallen nog onderzocht werd bij het samenstellen van dit rapport. Dit laatste komt vaker voor bij soorten die een aanzienlijk aantal oudere gevallen hebben (van voor 1950).

Systematische lijst

1. Category A – Aanvaarde gevallen

Witbuikrotgans *Branta bernicla hrota* (0,299,1)

15 januari - 13 februari, Knokke-Heist (W), 11 (teruggekeerde vogels)
6 oktober, Noordzee, Noordzeekust (W), 1 1kj+

De waarneming van 6 oktober betrof een exemplaar op trek
Rotganzen *Branta bernicla* op actieve migratie langs de kust

Dwerggans *Anser erythropus* (1,170,1)

8 maart, Woumen, De Blankaart (W), 1 ad.

ADDENDUM

16 februari 2005, Ophoven (L), 1 ad. (J. Jansen)

Alpengierzwaluw *Tachymartus melba* (2,42,1)

1 mei, Mechelen, GGG Zennegat (O), 1

Het voorjaar is het beste seizoen om een Alpengierzwaluw te ontdekken. Tot dusver werden in de lente 28 gevallen aanvaard van 31 vogels. Waarnemingen zijn gespreid over maart (3 gevallen), april (13 gevallen van 15 vogels) en mei (12 gevallen van 13 vogels).

Huisgierzwaluw *Apus affinis* (0,1,1)

15 mei, Blokkersdijk, Linkeroever (A), 1 juv. (J. Pintens)

Een opmerkelijke vondst, temeer omdat de vogel in vers juveniel kleed was, hetgeen een eerder tropische oorsprong suggereert. Het betreft het tweede geval ooit, het eerste dateert nog maar van oktober 2020. Beide gevallen worden uitvoerig besproken in Baeten et al. 2021.

Oosterse Tortel *Streptopelia orientalis* (0,1,1)
4- 31 maart, Heist (W), 1 2kj ondersoort *meena*

Het tweede geval van Oosterse Tortel voor ons land werd in veel dank aanvaard door de vogelaarsgemeenschap nadat het eerste Belgische geval pas een jaar na de ontdekking gedetermineerd werd. De vogel werd in de omgeving gedurende 27 dagen waargenomen en werd oorspronkelijk gedetermineerd, zij het onder voorbehoud, aan de hand van enkele vage smartphone-foto's. Op basis van het staartpenpatroon kon voor deze vogel, in tegenstelling tot de eerste vogel, wel een ondersoortbepaling uitgevoerd worden; het ging om een Meenatortel. Het lijkt erop dat *meena* de meest voorkomende ondersoort in West-Europa is; alle vogels die in Nederland tot op ondersoort gedetermineerd konden worden betroffen *meena*'s (Gelling et al. 2020). Het aantal gevallen van Oosterse Tortel in o.a. Nederland en Groot-Brittannië neemt snel toe (de Vries & Ebels 2020, Hudson et al. 2013). Vermoed wordt dat dit te maken heeft met de opkomst van de digitale fotografie, waardoor foto's van afwijkende vogels door niet-specialisten sneller gedeeld kunnen worden. Beide Oosterse Tortels in België werden tevens door niet-specialisten ontdekt.

Purperkoet *Porphyrio porphyrio* (0,0,1)
31 oktober - 23 november, Zoutleeuw, Het Vinne (VB), 1 1kj

Een voor de meeste mensen eerder onverwachte toevoeging aan de Belgische lijst, maar gezien de sterke populatiegroei in Frankrijk niet geheel onlogisch. Een artikel dat handelt over de ontdekking, de populatieontwikkeling in Europa en een samenvatting van alle waarnemingen van purperkoet s.l. *Porphyrio* in België werd onlangs gepubliceerd door Collaerts et al. (2022).

Kleinst Waterhoen *Zapornia pusilla* (4,41,3)
1 - 3 juni, Gentbrugge, Meersen (O), 1 2kj+
4 juni - 8 juli, Gent, Bourgoyen (O), 2kj+
5 - 12 juni, Etalle, Etang de l'Ille (Lx), 1 m. 2kj+

Klein Waterhoen *Zapornia parva* (4,45,1)
4 - 11 april, Harchies, Marais - Digue A-B (H), 1 v. (X. Lebrun)

Aziatische Goudplevier *Pluvialis fulva* (0,9,1)
12 - 16 juli, Zeebrugge/Knokke-Heist, Voorhaven - Oostdam / Het Zwin (W), 1 2kj+

Amerikaanse Goudplevier *Pluvialis dominica* (0,2,1)
22 mei, Knokke-Heist, Het Zwin - Zwinuitbreiding (W), 1 2kj+

Het derde geval voor België en meteen het tweede geval voor dit getijdengebied. Het eerste geval dateert nog maar uit 2009. Het lijkt erop dat België eindelijk een graantje weet mee te pikken van de aantallen die bijv. in Nederland gezien worden. Daar werden tot en met 2020 reeds 61 exemplaren waargenomen (Gelling et al. 2021).

Bonapartes Strandloper *Calidris fuscicollis* (0,7,1)
13 mei, Maaseik/Dilsen-Stokkem (L), 1 2kj+

Het eerste geval sinds 2005 van deze Nearctische steltloper en nog maar het achtste geval voor België. Bovendien was dit het eerste geval voor de provincie Limburg en het eerste geval in het voorjaar. Alle andere gevallen tussen 1991 en 2005 vielen in de maanden juli (1), augustus (3), september (1) en oktober (2).

Grote Grijs Snip *Limnodromus scolopaceus* (0,6,1)
22 april, Geetbets, Aronst Hoek - zuid (VB), 1 2kj+

› Amerikaanse Oeverloper *Actitis macularius*. Tweede kalenderjaar. 06/02/2021. Lac de l'Eau d'Heure (N) (Foto: Kris De Rouck)

Terekruiter *Xenus cinereus* (0,23,1)
16 - 17 mei, Rupelmonde, Polder (O), 1 2kj

Grauwe Franjepoot - *Phalaropus lobatus* (0,139,1)
25 juli, Knokke-Heist, Het Zwin - Zwinuitbreiding (W), 1 2kj+
ADDENDUM
24 november 2020, Uitkerke, Weiden (W), 1

Amerikaanse Oeverloper *Actitis macularius* (2,1,1)
31 januari - 11 februari, Cerfontaine, Lac de l'Eau d'Heure (N), 1 2kj (H. Dufourny)

Het vierde geval voor België en nog maar het tweede geval na 1950. De vogel verbleef bij het grootste merencomplex van België en werd hier 12 dagen gezien, waarna hij niet meer teruggevonden kon worden.

Kleine Geelpootruiter *Tringa flavipes* (0,11,1)
15 - 18 juli, Doel, Paardenschor (O), 1 2kj+
CORRIGENDA
10 - 13 juli 2020, Gent, Bourgoyen - De afgraving (O), 1 2kj+ moet zijn
10 - 13 juli 2019, Gent, Bourgoyen - De afgraving (O), 1 2kj+ (contra Baeten et al. 2021)
23 oktober 2020, Kieldrecht, Drijdyck (O), 1 1kj moet zijn
23 oktober 2019, Kieldrecht, Drijdyck (O), 1 1kj (contra Baeten et al. 2021)

Vorkstaartplevier *Glareola pratincola* (0,9,1)
6 juni, Handzame, Handzamebroeken (W), 1

Het negende geval voor België. Het vorige geval dateert uit 2012. Alle gevallen komen uit het voorjaar met 7 gevallen van 8 vogels in mei en 2 gevallen in juni.

Baltische Mantelmeeuw *Larus fuscus fuscus* (0,7,1)

24 augustus, Oostende, Denzil Diaskaai (W), 1 2kj (P. Adriaens)

Ross' Meeuw *Rhodostethia rosea* (0,0,2)

1 december - 8 februari 2022, Nieuwpoort, IJzermonding (W), 1 1kj
2 - 18 december, Zeebrugge, Voorhaven - Oostdam (W), 1 1kj

Een langverwachte toevoeging voor de Belgische lijst en tot ieders verbazing verschenen niet één maar twee vogels gelijktijdig langs de Belgische kust. Een artikel dat beide gevallen behandelt, werd gepubliceerd door Raes et al. (2022).

Franklins Meeuw *Leucophaeus pipixcan* (0,4,1)

4 - 25 april, Beveren, IJzervallei - Vallei Beveren-Stavele (W), 1 2kj+

Ringsnavelmeeuw *Larus delawarensis* (0,26,1)

10 - 22 maart, Rumst, AWW-bekken (A), 1 ad. br.
27 december - 13 maart 2022, Waarloos (A), 1 v. ad. (teruggekeerde vogel)

Een vrouwtje Ringsnavelmeeuw, dat Kajzerka gedoopt werd, overwinterde in de Beneden Netevallei. Deze vogel werd voor het eerst gezien op een stortplaats nabij Szczecin-Klucz (Polen) in 2005, waarna ze gevangen en voorzien werd van een rode kleurring. Kajzerka overwinterde meestal in Polen, maar bracht in februari-maart 2012 een bezoek aan de Nederlands-Belgische Maasvallei (Faveyts et al. 2014, Ovaa et al. 2013). De daaropvolgende winters verbleef deze vogel opnieuw in Polen tot ze in december 2021 opnieuw gevangen werd en ditmaal van een zender voorzien werd. Op 27 december

▶ Baltische Mantelmeeuw *Larus fuscus fuscus*. Tweede kalenderjaar. 24/08/2021. Voorhaven Oostende (W) (Foto: Peter Adriaens)

2021 gaf het GPS signaal aan dat de Ringsnavelmeeuw zich in de omgeving van Rumst (A) ophield, waarna snel zichtwaarnemingen volgden. Kajzerka verbleef hier tot 13 maart waarna ze op voorjaars-trek richting het noordoosten vertrok. Recent kwam aan het licht dat ze de zomer had doorgebracht in een stormmeeuwenkolonie *Larus canus* nabij de stad Nizhny Novgorod, op een 400-tal km ten oosten van Moskou, Rusland (webref 1).

Lachstern *Gelochelidon nilotica* (19,156,7)

24 april, Hoeke, Zwarte Sluispolder (W), 2 3kj+
5 augustus, Etalle, Etang de l'Illé (Lx), 5

De vijf vogels die gezien werden in Etalle waren een nieuwe soort voor de provincie Luxembourg. Nu resten enkel Waals-Brabant en het Brussels Hoofdstedelijk gewest zonder geval. Tevens ging het

▶ Ross' Meeuw *Rhodostethia rosea*. Eerste kalenderjaar. 21/12/2021. Nieuwpoort (W) (Foto: Filip De Ruwe)

▶ Ringsnavelmeeuw *Larus delawarensis*. Adult vrouwtje. 11/01/2022. Rumst (A) (Foto: Gerald Driessens)

▶ Bastaardarend *Aquila clanga*. Tweede kalenderjaar. 29/11/2021. Moerbeke (O) (Foto: Ronny De Malssche)

om de tweede grootste groep ooit in België; enkel in het Zwin in Knokke werden in april 1950 meer vogels gezien, toen waren het er zes. In Nederland werd in 2020 voor het eerst sinds 1958 opnieuw succesvol gebreed en dit op de Markerwadden (van der Winden et al. 2021).

Ralreiger *Ardeola ralloides* (4,62,3)

11 - 13 mei, Virelles, Lac (H), 1 2kj+

29 mei, Bazel, Bazelse polder - zuid (O), 1 ad. br.

18 - 20 juni, Merkem, IJzervallei (W), 1 2kj+

Bastaardarend *Clanga clanga* (3,8,1)

25 november - 3 december 2021, Moerbeke (O), 1 2kj

Arendbuizerd *Buteo rufinus* (0,5,0)

ADDENDUM

19 mei 2018, Brecht, Groot Schietveld (A), 1 2kj (P. Symens)

In retrospectief het vierde geval voor België en het tweede geval in mei. Tot dusver werd slechts één vogel langer dan een dag gezien, de andere gevallen betroffen overvliegende vogels of werden pas veel later correct gedetermineerd.

Dwergooruil *Otus scops* (2,6,1)

29 mei - 4 juni, Eprave (N), 1 m. 2kj+

De eerste waarneming sinds 2003 en nog maar het negende geval ooit van deze insectenetende uilensoort. Dwergooruil broedt in zuidelijk en oostelijk Europa tot in oostelijk Kazachstan en noordelijk Mongolië. Verder komt de soort ook tot broeden in verschillende Maghreblanden. De Europese broedvogeltrend is onduidelijk; wel is een noordwaartse uitbreiding van het broedgebied waarneembaar. In Frankrijk en in Spanje is de populatietrend echter negatief (Keller et al. 2020).

Scharrelaar *Coracias garrulus* (0,28,0)

ADDENDUM

29 juni - 2 juli 2020, Vlimmeren, Hoge Bergen-Ekstergoor (A), 1 2kj+

Roodkopklauwier *Lanius senator* (0,174,5)

11 mei, Pervijze (W), 1 m. 2kj+

12 mei, Attenhoven (VB), 1 v. 2kj

13 - 15 mei, Kalmthout, Kalmthoutse Heide - Biezenkuilen (A), 1 m. 2kj+

24 - 28 mei, Folx-Les-Caves (BW), 1 m. 2kj+

10 - 11 juli, Hérinnes (H), 1 m. 2kj

ADDENDUM

12 mei 2016, Kalmthout, Grenspark Kalmthoutse Heide (A), 1 2kj+

Een van de allerbeste jaren van deze bijna-jaarlijkse gast, waarbij het aantal gevallen in 2021 dat van 1977 en 2004 evenaart. Tot dusver was 1981 het allerbeste jaar met zes gevallen.

Bonte Kraai *Corvus cornix* (/ ,2011-2020: 23,6)

24 januari, Elversele, Klein Broek (O), 1 2kj+

15 - 16 mei, Clavier (Lg), 1 2kj+

26 - 27 mei, Kalmthout (A), 1 2kj+

28 september, Gedinne (N), 1

13 oktober, Zeebrugge, Strand (W), 1

16 oktober - 7 januari 2022, Knokke-Heist, Het Zwin (W), 1

Met zes aanvaarde gevallen van Bonte Kraai is 2021 het beste jaar sinds de soort op de nationale zeldzaamhedenlijst werd geplaatst in 2011.

Kortteenleeuwerik *Calandrella brachydactyla* (8,37,1)

21 juli, Brecht, Groot Schietveld (A), 1

Bergfluiter *Phylloscopus bonelli* (0,50,2)

20 - 23 april, Torgny (Lx), 1 m. 2kj+

15 - 16 mei, Nassogne (Lx), 1 m. 2kj+

Raddes Boszanger *Phylloscopus schwarzi* (0,33,1)

10 oktober, Zeebrugge, Voorhaven - Westdam (W), 1

Iberische Tjiftjaf *Phylloscopus ibericus* (0,22,2)

29 april - 26 mei, Péronnes-lez-Antoing, Grand large (H), 1 ad. (V. Dufour)

12 mei - 2 juli, Nassogne (Lx), 1 m. (terugkerend individu)

2 juni, Maasmechelen, Maesbempder Greend (L), 1 m.

Veldrietzanger *Acrocephalus agricola* (0,44,1)

16 september, Tongeren (L), 1 1kj ringvangst (E. Colson)

Kleine Spotvogel *Iduna caligata* (0,16,1)

2 september, Tienen, Bezinkingsputten Tienen (VB), 1 1kj ringvangst

■ Dvergooruil *Otus scops*. 29/05/2021. Mannetje. Eprave (N) (Foto: Lander Kestemont)

Kleine Zwartkop *Curruca melanocephala* (0,7,1)
7 juli, Schoten (A), 1 m. ad.

Baardgrasmus-complex *Curruca iberiae/subalpina/cantillans*
Het BRBC bestudeert momenteel nauwkeurig alle gevallen van Baardgrasmus uit het verleden. Als waarnemers nog niet-gepubliceerde foto's of geluidsopnames ter beschikking hebben die de determinatie kunnen bekrachtigen, verzoeken we om deze naar het BRBC te mailen.

Rotskruiper *Tichodroma muraria* (2,13,0)
8 november, Dinant (N), 1 ad.

Deze vogel wordt geacht dezelfde te zijn als de voorbije jaren en werd voor het eerst gezien in december 2019.

Roze Spreeuw *Pastor roseus* (17,54,24)
2 juni, Ellezelles (H), 1 m. 2kj+
2 juni, Oostende, Zeebrugge, Knokke (W), 5 2kj+
3 - 5 juni, Viersel, Kleine Netevallei (A), 1 2kj+
3 juni, Terafene (VB), 1 f. 2kj
3 - 5 juni, Doel, Doelpolder Noord (O), 2 2kj+
3 juni, Oostakker (O), 1 2kj+
3 - 4 juni, Harelbeke, De Gavers (W), 3 m. 2kj+
3 juni, Knokke-Heist, Strand Zwinbosjes (W), 1 2kj+
3 juni, Kallo, Steenlandpolder (O), 7
8 juni, Knokke-Heist, Zwinbosjes (W), 1 2kj+
15 - 16 2021, Ploegsteert (H), 1 1kj

Een absoluut recordjaar voor deze zeer tot de verbeelding sprekende soort. Een ruime verbetering van het vorige recordjaar 2020 toen zes gevallen aanvaard werden. Op de avond van 3 juni kwamen niet minder dan zeven exemplaren slapen op een slaapplek van Spreeuwen *Sturnus vulgaris* in een rietmoeras te Kallo (O). In 2020, na de vorige invasie, werd voor het eerst in Frankrijk gebroed en dit in het departement Alpes-de-Haute-Provence. De vogels broedden hier in een oud gebouw en er waren minimaal 15 nesten gevestigd (webref 2).

Roodsterblauwborst *Luscinia svecica svecica* (0,6,1)
25 mei, Heist, Oostdam (W), 1 m. 2kj+

Blauwstaart *Tarsiger cyanurus* (0,10,1)
4 november, Kommer (O), 1 v. 1kj ringvangst

➤ Roodsterblauwborst *Luscinia svecica svecica*. Adult mannetje. 25/05/2021. Knokke-Heist (W) (Foto: Johan Buckens)

Kleine Vliegenvanger *Ficedula parva* (0,114,1)
23 oktober, Zeebrugge, Industriezone Filipsdok - Bosje Station Dorp (W), 1 1kj

Aziatische Roodborsttapuit *Saxicola maurus* (x,x,0)
De opwaardering tot soort van Aziatische Roodborsttapuit *Saxicola maurus* en Stejneger's Roodborsttapuit *Saxicola stejnegeri* door het IOC in 2018 heeft het leven een beetje complexer gemaakt. Het BRBC overweegt momenteel hoe alle gevallen uit het verleden en in de toekomst zullen behandeld worden. Deze discussie wordt niet alleen in België gevoerd. In Groot-Brittannië bijv. besliste het British Birds Rarities Committee (BBRC) recent dat voor veldwaarnemingen uitsluitend mannetjes Aziatische Roodborsttapuit van de ondersoort *hemprichii* aanvaardbaar zijn (Stoddart & Hudson 2021). Het Zweedse homologatiecomité schreef dan weer richtlijnen uit wanneer typische individuen wel aanvaardbaar kunnen zijn zonder DNA-verificatie (Hellström & Waern 2021).

Citroenkwikstaart *Motacilla citreola* (0,18,1)
29 april, Uitkerke, Velduilweiden (W), 1 v. 2kj

Siberische Boompieper *Anthus hodgsoni* (0,23,3)
23 oktober, Honnay, Poste de suivi migratoire (N), 1 (D. Sevrin)
25 oktober, Zandvliet (A), 1 1kj+
28 oktober, Bredene, Spanjaardduin (W), 1 1kj+
Al deze gevallen betroffen overtrekkende vogels die gedetermineerd en gedocumenteerd werden met behulp van opnameapparatuur.

➤ Roze Spreeuw *Pastor roseus*. Adult zomerkleed. 05/06/2021. Doel (O) (Foto: Kris De Rouck)

■ Bosgors *Emberiza rustica*. Adult vrouwtje. 10/10/2021. Blankenberge (W) (Foto: Victor Claes)

Citroensijs *Carduelis citrinella* (2,15,0)

ADDENDUM

17 april 2020, Verviers (Lg), 1 m. 2kj+ ringvangst

Opnieuw een aprilgeval! Hoeveel vogels zouden er in werkelijkheid rondzwerfen door de enorme Ardense bossen? Het betreft hier het vierde geval in de laatste vijf jaar, hetgeen de hoop op een twitchbare vogel in de nabije toekomst doet groeien. Met acht gevallen lijkt de provincie Luik de beste plek om te gaan zoeken naar deze soort.

Witkopgors *Emberiza leucocephalos* (1,25,1)

17 - 22 februari, Outgaarden, Plateau Bosdelkouter (VB), 1 m. 2kj+

Een prachtig mannetje dat gefilmd werd door een cameraval op een voederplaats aangelegd voor Geelgorzen *Emberiza citrinella* en Grauwe Gorzen *Emberiza calandra*.

Cirlogors *Emberiza cirrus* (-,52,1)

11 juli, Roly, Vivi des Bois (N), 1 m. 2kj

Bosgors *Emberiza rustica* (3,15,2)

7 april, Scherpenheuvel-Zichem (VB), 1 (L. Geeraerts)

9 - 10 oktober, Zeebrugge, De Fonteintjes (W), 1 v. 2kj+

Sinds 2019 werden al vijf Bosgorzen aanvaard, terwijl het vorige geval van 2008 dateert. De vogel van de Fonteintjes was echter slechts de eerste twitchbare sinds 2008.

2. Categorie E gevallen

Dwerggans *Anser erythropus*

9 maart, Woumen, De Blankaart (W), 1 ad.

21 - 22 mei, Schulensbroek (L), 1

23 mei, Zoutleeuw, Het Vinne (VB), 1

1 november, Wuustwezel, De Maatjes / Wezelse Heide (A), 2 ad + 1 1kj.

ADDENDA

1 januari 2020 - 1 november 2021, Brecht, Groot Schietveld (A), 1

18 augustus 2020 - 24 oktober 2021, Sint-Lenaarts, De Hees (A), 2

Een van de vogels van Wuustwezel was een gekleuringd vrouwtje dat in het wild werd vrijgelaten in Zweden. In 2021 was ze blijkbaar gekoppeld geraakt en had ze zich voortgeplant, wat resulteerde in één jong. Volgens de richtlijnen van het BRBC zijn zowel het vrouwtje als het jong niet aanvaardbaar voor de A-lijst en gezien er een gereede kans is dat ook het mannetje een historiek van gevangenschap kent, besloot het BRBC om dit geval integraal in categorie E te plaatsen. De vogel van Woumen was wellicht een goede kandidaat voor categorie A, maar hier ontbrak helaas een beschrijving van de poten en eventuele pootringen.

Siberische Taling *Sibirionetta formosa*

5 maart - 26 mei, Lille, Visbeekvallei (A), 1 v. 2kj

Een breinbreker, maar de locatie werd als té verdacht aanzien, zeker gezien er maar relatief weinig andere eendachtigen het kleine plasje bezochten.

Amerikaanse Wintertaling *Anas carolinensis*

ADDENDUM

22 april 2004, Temse (O), 1 m.

De eventuele afwezigheid van ringen werd niet vermeld.

▶ Lammergier *Gypaetus barbatus*. 2de Kalenderjaar vrouwtje. 30/04/2021. Sint-Gillis-Waas - Stropersbos (O) (Foto: Wim Deloddere)

Marmereend *Marmaronetta angustirostris*

1 -2 februari, Herselt, Langdonken (A), 1
 12 februari - 28 april, Kalkense Meersen, Wijmeers ontvolgdering (O), 2
 21 - 25 februari, Haaltert (O), 1
 23 april - 4 juli, Berlare (O), 1
 ADDENDUM
 29 november 2020, Paardenweide Oost, Berlare (O), 2

Gegeven de zeer kleine Europese populatie en de populariteit in gevangenschap heeft het BRBC besloten dat Marmereend alleen in categorie A aanvaard kan worden als de vogel een wetenschappelijk merkteken zoals een pootring, een nekband of een zender draagt die aantoont dat de vogel afkomstig is uit het natuurlijke verspreidingsgebied.

Witkopeend *Oxyura leucocephala*

24 februari - 5 maart, Brugelette, Décanteurs (H), 1
 Vogel droeg een kleine, rode, niet-wetenschappelijke ring.

Ralreiger *Ardeola ralloides*

1 april, Geel, Zammelsbroek (A), 1
 Vogel droeg een kleine, rode, niet-wetenschappelijke ring.

Kroeskoppelikaan *Pelecanus onocrotalus*

9 november - 6 december, Eupen (Lg), 1
 Ontsnapt uit een dierentuin.

Lammergier *Gypaetus barbatus*

29 - 30 april, Sint-Gillis-Waas (O) en 8 - 9 oktober, Brecht - Mechelen (A), 1 v. 2kj

Dit vrouwtje, Eglazine genaamd, was afkomstig uit een Frans herintroductieproject in de Grand Causses en werd zowel in de lente als in de herfst gezien in België, terwijl ze de zomer doorbracht in Nederland. Vermits Eglazine werd vrijgelaten in het wild en deze populatie nog niet als zelfredzaam wordt aanzien, werd de vogel in categorie E geplaatst.

Monniksgier *Aegypius monachus*

19 juni, Scherpenheuvel (VB), 1

De vogel vergezelde een groep van 12 Vale Gieren *Gyps fulvus*. Op het eerste zicht waren er geen merktekens zichtbaar die een indicatie zouden kunnen geven van een voorgeschiedenis in gevangenschap. Een Franse oorsprong, hetgeen een herintroductie meer waarschijnlijk maakt, kon echter ook niet uitgesloten worden. Voor Frankrijk zijn enkel vogels uit de Grandes Causses aanvaardbaar in categorie C. Alle andere vogels worden momenteel in categorie E geplaatst.

Steenarend *Aquila chrysaetos*

18 oktober - 18 november, Villers-le-Temple (Lg), 1

Deze vogel droeg riempjes, wat wijst op ontsnapping bij een 'valkenier'.

Siberische Lijster *Geokichla sibirica*

6 mei, Rijkhoven (L), 1 m.

Een prachtig mannetje dat helaas een niet-wetenschappelijke kwekersring droeg.

5. Niet-aanvaarde gevallen

Taigarietgans *Anser fabalis*

1 december 2021, Meerdonk (O), 1

Alpengierzwaluw *Tachymarptis melba*

23 april 2021, Sint-Michiels (W), 1

Kleine Kokmeeuw *Chroicocephalus philadelphia*

19 mei 2021, Zeebrugge (W), 1 2kj

Franklins Meeuw *Leucophaeus pipixcan*

17 december, Nieuwpoort IJzermondig (W), 1

Dougalls Stern *Sterna dougallii*

9 juli, Heist, Oostdam - Sterneneiland (W), 1

Aasgier *Neophron percnopterus*

ADDENDUM
 30 april 2000, Sint-Agatha-Rode (VB), 1 imm.

Steenarend *Aquila chrysaetos*

13 augustus, Meise (VB), 1

Havikarend *Aquila fasciata*

ADDENDUM
 12 april 2020, Kalmthout, Grenspark Kalmthoutse Heide (A), 1 2kj

Arendbuizerd *Buteo rufinus*

16 september, uitkijktoren De Klot, Wuustwezel (A), 1 ad.
 ADDENDUM
 25 juni 2020, Hermalle-sous-Argenteau (Lg), 1

Bergfluiter *Phylloscopus bonelli*

25 april 2021, Amel (Lg), 1

Iberische Tjiftjaf *Phylloscopus ibericus*

10 april - 2 juni, Rekem, Vallei van de Zijpbeek (L), 1

Krekelzanger *Locustella fluviatilis*

5 augustus, Gullegem, Bankbeekgebied (W), 1

Ijslandse Koperwiek *Turdus iliacus coburni*

13 februari, Heist, Bosje (W), 1

13 november, Watermael-Boitsfort (Br), 1

Kleine Vliegenvanger *Ficedula parva*

5 mei, Asper (O), 1 v.

Siberische Boompieper *Anthus hodgsoni*

10 oktober, Heist, De Sashul (W), 1

Cirlgors *Emberiza cirlus*

17 januari 2021, Fontaine-Valmont (H), 1 m.

Bosgors *Emberiza rustica*

26 oktober, Wezelse Heide, Wuustwezel (A), 1

Contact BRBC

Website, invulformulieren en allerhande informatie:

www.belgianrbc.be**Referenties**

- Baeten S., Pintens J. & Driessens G. 2021. Eerste twee waarnemingen van Huisgierzwaluw voor België. *Natuur.oriolus* 87(2): 65-69.
- Baeten S., Vanhove F., Lebrun R., Demeulemeester M. & de leden van het BRBC. 2021. Zeldzame vogels in België in 2020. *Natuur.oriolus* 87(4): 137-149.
- Collaerts E., Baeten S. & Smets P. 2022. Eerste waarneming van Purperkoet in België. *Natuur.oriolus* 88(1): 2-5.
- De Vries P.P. & Ebels E.B. 2020. Oosterse Tortels in Nederland in 2009-2020. *Dutch Birding* 42(4): 248-261.
- Faveyts W., Vandegehuchte M. & de leden van het BAHC. 2014. Zeldzame vogels in België in 2012. *Natuur.oriolus* 80(3): 91-103.
- Gelling G.J., van der Spek V., Lidster J. & CDNA. 2020. Rare birds in the Netherlands in 2019. *Dutch Birding* 42(6): 385-414.
- Gelling G.J., van der Spek V., Lidster J. & CDNA. 2021. Rare birds in the Netherlands in 2020. *Dutch Birding* 43(6): 415-455.
- Gill F., Donsker D. & Rasmussen P. (Eds). 2022. IOC World Bird List (v. 12.1). Doi: 10.14344/IOC.ML.12.1.
- Helström M. & Waern M. 2021. Vitgumpad Busksvätta och Amurbusksvätta – Raritetskommitténs granskning av de svenska fynden. *Var Fagelvarld* 2: 30-40.
- Hudson N. & the Rarities Committee. 2013. Report on rare birds in Great Britain in 2012. *British Birds* 106(10): 570-641.
- Keller V., Herrando S., Vorisek P., Franch M., Kipson M., Milanese P. et al. 2020. European Breeding Bird Atlas 2: Distribution, Abundance and Change. European Bird Census Council & Lynx Edicions, Barcelona.
- Ovaa A., Groenendijk D., Haas M., Berlijn M. & CDNA. 2013. Rare Birds in the Netherlands in 2012. *Dutch Birding* 35: 357-379.
- Raes M., De Ruwe F. & Faveyts W. 2022. Eerste en tweede waarneming van Ross' Meeuw in België. *Natuur.oriolus* 88(2): 39-44.
- Raty L. & La Commission d'Homologation, 2004. Rapport de la Commission d'homologation (1998 à 2003), seconde partie. *Aves* 41(3-4): 175-208.
- Shirihai H. & Svensson L. 2018. Handbook of Western Palearctic Birds. Volume 2. Passerines: Flycatchers to Buntings. Christopher Helm, London.
- Stoddart A. & Hudson N. 2021. From the rarities committee's files: BBRC and newly split species. *British Birds* 114(1): 8-17.
- Van der Winden J., Hotting M., Weeda S., Vos R., Bom R., Kreetz T. et al. 2021. Lachstern broedt in het pionierlandschap van Marker Wadden. *Limosa* 94: 124-127.

WebreferentiesWebref 1: <https://www.facebook.com/colourrings>Webref 2: <https://www.birdguides.com/news/rosy-starling-breeds-in-france-for-first-time/>**Samenvatting - Summary - Résumé**

Dit rapport van het Belgian Rare Birds Committee (BRBC) behandelt 109 gevallen (van 126 vogels) van 56 (onder)soorten en soortenparen welke in België werden gerapporteerd in 2021. Aanvullend bevat dit rapport nog enkele gevallen uit de voorgaande jaren waarover nog niet eerder gerapporteerd werd. 77 gevallen werden aanvaard in categorie A, 16 in categorie E en 16 gevallen werden niet aanvaard. In 2021 waren Ross' Meeuw *Rhodostethia rosea* en Purperkoet *Porphyrio porphyrio* twee nieuwe soorten voor België. Verder werden het 2de geval van Ross' Meeuw, Huisgierzwaluw *Apus affinis* en Oosterse Torteel *Streptopelia orientalis*, het 3de geval van Amerikaanse Goudplevier *Pluvialis dominica*, het 4de geval van Amerikaanse Oeverloper *Actitis macularius* en het 5de geval van Franklins Meeuw *Leucophaeus pipixcan* aanvaard. Met deze toevoegingen staat de Belgische lijst op 463 soorten volgens de IOC World Bird List Taxonomy.

Rare Birds in Belgium in 2021

This report of the Belgian Rare Birds Committee (BRBC) deals with 109 records (of 126 birds) of 56 (sub)species or species pairs that were reported in Belgium in 2021. In addition, it adds a few cases from previous years that were not included in earlier reports. 77 records were accepted in category A, 16 in category E and 16 cases were not accepted. In 2021 two new species for the country were established with Ross's Gull *Rhodostethia rosea* and Western Swamphen *Porphyrio porphyrio*. Furthermore, the 2nd record of Ross's Gull, Little Swift *Apus affinis* and Oriental Turtle Dove *Streptopelia orientalis*, the 3rd record of American Golden Plover *Pluvialis dominica*, the 4th record of Spotted Sandpiper *Actitis macularius* and the 5th record of Franklin's Gull *Leucophaeus pipixcan* were accepted. With these additions, the Belgian list stands at 463 species according to the IOC World List Taxonomy.

Oiseaux rares en Belgique en 2021

Ce rapport du Comité Belge des Oiseaux Rares (BRBC) traite 109 cas (126 oiseaux) de 56 (sous)espèces et paires d'espèces qui ont été rapportées en Belgique en 2021. De plus, ce rapport contient quelques cas des années précédentes qui n'ont pas été signalés auparavant. 77 cas ont été acceptés et publiés en catégorie A, 16 en catégorie E et 16 cas n'ont pas été acceptés. En 2021, deux nouvelles espèces ont été observées: la Mouette rosée *Rhodostethia rosea* et la Talève sultane *Porphyrio porphyrio*. En outre, le 2e cas de la Mouette rosée, du Martinet des maisons *Apus affinis* et de la Tourterelle orientale *Streptopelia orientalis*, le 3e cas du Pluvier bronzé *Pluvialis dominica*, le 4e cas du Chevalier grivelé *Actitis macularius* et le 5e cas de la Mouette de Franklin ont été acceptés. Avec ces ajouts, la liste belge s'élève à 463 espèces selon la liste mondiale des oiseaux de la IOC.